

OBSAH

Seznam zkratk ----- 11

Předmluva ----- 12

1. ÚVOD ----- 15

1.1 Několik terminologických poznámek úvodem ----- 16

1.2 Překlad do nemateřského jazyka na spirále času ----- 18

1.3 Překlad do nemateřského jazyka v současné praxi ----- 19

1.4 Vývoj a současný stav myšlení o směru překladu ----- 23

1.5 Překlad do nemateřského jazyka jako předmět translatického výzkumu ----- 32

2. METODOLOGIE VÝZKUMU ----- 43

2.1 Východiska ----- 44

2.2 Překládané texty ----- 45

2.3 Překladaatelé ----- 47

2.4 Podmínky vyhotovení překladů ----- 47

2.5 Dotazníky ----- 48

2.6 Hodnocení překladů ----- 49

2.7 Reprezentativnost vzorku ----- 54

3. POSTOJE ČESKÝCH PŘEKLADATELŮ K PŘEKLADU DO NEMATEŘSKÉHO JAZYKA ----- 55

3.1 Úvod ----- 56

3.2 Podíl překladu do nemateřského jazyka na celkovém objemu překládaných textů ----- 56

3.3 Obtížnost překladu v závislosti na jeho směru ----- 58

3.3.1 Vnímání obtížnosti překladu do mateřského a cizího jazyka ----- 58

3.3.2 Faktory ovlivňující vnímání obtížnosti směrů překladu ----- 60

3.4 Obliba překladu v závislosti na jeho směru ----- 63

3.4.1 Statistické vyjádření vnímání oblíbenosti překladu do mateřského a cizího jazyka ----- 63

3.4.2 Faktory ovlivňující preferenci pro jeden či druhý směr překladu ----- 64

3.5 Změna postoje k překladu do nemateřského jazyka ----- 66

3.6 Sazby za překlad v závislosti na jeho směru ----- 68

3.7 Závěr ----- 70

4. HODNOCENÍ KVALITY PŘEKLADŮ V CELKOVÉM POHLEDU ----- 71

- 4.1 Úvod ----- 72
- 4.2 Celková kvalita podle směru překladu ----- 73
- 4.3 Individuální kvalita podle směru překladu ----- 77
- 4.4 Kvalita podle typu textu ----- 78
- 4.5 Kvalita podle délky praxe ----- 81
- 4.6 Kvalita podle zkušenosti s nerodilými překlady ----- 83
- 4.7 Kvalita podle zkušenosti s typem textu ----- 83
- 4.8 Kvalita podle právní gramotnosti ----- 84
- 4.9 Kvalita podle cizího jazyka ----- 86
- 4.10 Kvalita a sebehodnocení ----- 88
- 4.11 Čas strávený překladem ----- 89
- 4.12 Závěr ----- 90

5. PŘEKLAD PROPAGAČNÍHO TEXTU - TEXTOVÁ ANALÝZA ----- 93

- 5.1 Úvod ----- 94
- 5.2 Specifika překladu propagačních textů ----- 95
- 5.3 Překlad propagačního textu z angličtiny do češtiny ----- 98
 - 5.3.1 Celkové hodnocení ----- 98
 - 5.3.2 Analýza a hodnocení informativních míst ----- 98
- 5.4 Překlad propagačního textu z francouzštiny do češtiny ----- 103
 - 5.4.1 Celkové hodnocení ----- 103
 - 5.4.2 Analýza a hodnocení informativních míst ----- 104
- 5.5 Překlad propagačního textu z češtiny do angličtiny ----- 108
 - 5.5.1 Celkové hodnocení ----- 108
 - 5.5.2 Analýza a hodnocení informativních míst ----- 109
- 5.6 Překlad propagačního textu z češtiny do francouzštiny ----- 114
 - 5.6.1 Celkové hodnocení ----- 114
 - 5.6.2 Analýza a hodnocení informativních míst ----- 115
- 5.7 Závěr ----- 118

6. PŘEKLAD PRÁVNÍHO TEXTU - TEXTOVÁ ANALÝZA ----- 121

- 6.1 Úvod ----- 122
- 6.2 Specifika právního překladu ----- 123
- 6.3 Překlad právního textu z angličtiny do češtiny ----- 126
 - 6.3.1 Analýza textu a návrh překladu ----- 126
 - 6.3.2 Hodnocení ----- 130
 - 6.3.3 Analýza ekvivalentů ----- 132
- 6.4 Překlad právního textu z francouzštiny do češtiny ----- 136
 - 6.4.1 Analýza textu a návrh překladu ----- 136
 - 6.4.2 Hodnocení ----- 140
 - 6.4.3 Analýza ekvivalentů ----- 142
- 6.5 Překlad právního textu z češtiny do angličtiny ----- 145

6.5.1	Analýza textu a návrh překladu	145
6.5.2	Hodnocení	147
6.5.3	Analýza ekvivalentů	150
6.6	Překlad právního textu z češtiny do francouzštiny	153
6.6.1	Analýza textu a návrh překladu	153
6.6.2	Hodnocení	155
6.6.3	Analýza ekvivalentů	158
6.7	Závěr	160
7.	RODILÍ MLUVČÍ A PŘEKLAD DO NEMATEŘSKÉHO JAZYKA	163
7.1	Stav zkoumané problematiky	164
7.2	Role rodilých mluvčích v překladu do nemateřského jazyka: pohled českých překladatelů	168
7.2.1	Metodologie	168
7.2.2	Analýza dat	169
7.2.3	Závěr	173
7.3	Role rodilých mluvčích angličtiny a francouzštiny na českém trhu s překlady z jejich vlastního pohledu	174
7.3.1	Metodologie	174
7.3.2	Analýza odpovědí	177
7.3.3	Závěr	189
	Závěr	190
	Literatura	194
	English summary	199
	Résumé français	204
	Přílohy	211
	Příloha 1 - Zkoumané texty	212
	Příloha 2 - Dotazníky	226
	Příloha 3 - Pravidla pro hodnocení překladů	229
	Příloha 4 - Závazky výzkumníků a testovaných osob	231
	Příloha 5 - Použité statistické metody	232
	Věcný rejstřík	234

VĚCNÝ REJSTŘÍK

- B**
bilingvnost 17, 31, 180
- C**
cena účtovaná za překlad 68–69
common law 124–125, 129
- D**
defektnost výchozího textu 46, 97, 128, 138
didaktika překladu 31–32, 185–187
direct translation 16
direkcionalita 16–17
dokumentárnost překladu 124–125
dvojjazyčnost viz bilingvnost
- E**
EN 15038 viz profesní normy
etika překladatelské práce 24
explicitace 41, 100, 143
- F**
fosilizace překladatelských kompetencí 82–85, 88
funkční ekvivalent 125, 138–139
funkční styl viz typ textu
- G**
globalizace 17, 19, 21
- H**
hodnocení kvality překladu 49–53, 73–91
- CH**
chyby v překladu 52, 74–77, 79, 82–83, 86–88, 98, 103–104, 108, 115, 130–136, 140–145, 147–153, 155–160
- I**
implicitace 41
informativní místa 74, 94, 98–107, 109–118
instrumentálnost překladu 124–125
inverse translation 16
ISO 17100 viz profesní normy
- J**
jazyková kompetence 23, 26, 29–36, 40, 50, 60–62, 75, 82, 187–188
- K**
keylogging 38
kompetenční strop 82
komunikační kompetence 29
kontinentální právo 124–125
kvantitativní normy očekávání 41
kvalita překladu viz hodnocení kvality překladu
- L**
L2 translation 17
Legal Translation Studies 124
lingua franca 18–19, 28, 61, 180
literární překlad 12, 18, 27, 31, 34
- M**
mateřský jazyk 17
méně rozšířené jazyky 12, 19–20, 31, 33
mezikulturní permisivita 23
- N**
normy překladu 28–31, 34, 41
- O**
obtížnost překladu 58–63

P

právní gramotnost 84–86, 126
 právní komparatistika 124, 126
 právní lingvistika 124
 právní překlad 22, 46, 84–86, 122–162
 právní síla 124–125
 právní translatologie 124
 princip mateřského jazyka 90
 profesní normy 49
 profesní organizace 23–24, 68, 166
 překladatelské technologie 31, 40, 125–126
 překladatelská řešení 37–40, 98–118
 překladatelské kompetence 13, 21, 29–32, 38–39,
 88, 125–126
 překladatelské postupy 40–41
 překladatelský trh 19–24, 31, 34–39
 překladatelština 27

Q

quantitative expectancy norms 41

R

řešeršní kompetence 34, 78
 revize překladu 23–27, 31, 33, 35–36, 51–52, 73,
 165–167, 171–173, 182–184
rich points 74, 94
 rizika spojená s procesem překladu 29, 37, 40,
 61, 68, 188, 191
 rychlost překladu 65, 89–90

S

sebehodnocení 88–89
 sledování úhozů na klávesnici 38
 soudní překlad a tlumočení 19–22, 124
 suboptimalita překladu 21, 23, 28–29, 61–62
 synonymická dvojice 129

T

terminologická dubleta viz synonymická
 dvojice
 terminologie 34, 46, 79, 95, 102, 106, 111–112,
 116–117, 126, 135, 144, 152, 159
 textový prefabrikát 46, 122
thème 16, 185
think aloud protocols 37–38
 typ textu 27–28, 45–46, 62, 78–80, 83–84, 96

V

výuka překladu viz didaktika překladu

Z

zajištění kvality 49
 záznamy hlasitého myšlení 37–38

Ž

žánr viz typ textu
 žánrově stylistické normy 28, 31, 40–41, 99,
 125